

Feelia Oy, ympäristölupa, eläinperäisiä ja kasviperäisiä raaka-aineita käyttävän ja niistä ruokaeineksiä ja valmisruokaa valmistavan tuotantolaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen, Pyhäntä

YmpTeltk 02.09.2024 § 46
258/11.01.00.00/2024

Valmistelija

Ympäristötarkastaja, puh. 044 7591 154

Feelia Oy on tehnyt ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen ympäristöluvanvaraisen toimintansa olennaista muuttamista koskevan hakemuksen Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnalle. Hakemus koskee eläinperäisiä ja kasviperäisiä raaka-aineita käyttävän ja niistä ruokaeineksiä ja valmisruokaa valmistavan tuotantolaitoksen toiminnan olennaista muutosta Pyhäntällä. Olennainen muutos on se, että teollisuusjätevesien esikäsittelyä tehostetaan ja se toteutetaan erillisessä Pyhäntän kunnan omistamassa ja hallinnoimassa esikäsittelylaitoksessa Pyhäntällä Puhdistamontie 6:ssa ennen jäteveden johtamista jäteveden vastaanottavalle jätevedenpuhdistamolle Siikalatvalle. Hakemuksessa on lisäksi useita päivitettyjä elintarviketuotantolaitoksen tietoja vastaten nykyistä toimintaa. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi.

Elintarviketuotantolaitos sijaitsee Pyhäntän keskustaaajamasta noin 3 km pohjois-luoteeseen Ouluntien nro 88 länsipuolella Leiviskänkankaan teollisuusalueella korttelissa 214 osoitteessa Pölkkytie 2, 92930 Pyhäntä. Toiminta sijoittuu vuokrakiinteistölle Kasvunpaikka (kiinteistötunnus 630-402-34-12). Toiminta sijaitsee Leiviskänkankaan 1-luokan pohjavesialueella. Lähimmät teollisuuskiinteistöt sijaitsevat samalla kiinteistöllä olevan Latvaenergia Oy:n ohella noin 400 metrin päässä kohteesta itään päin ja lähimmät asutut kiinteistöt noin yhden kilometrin päässä kohteesta itä-kaakkoon. Latvaenergia Oy tuottaa Feelia Oy:lle teollisuushöyryn nestekaasua käyttävällä lämpölaitoksellaan.

Teollisuusjätevesien esikäsittelylaitos sijaitsee Pyhäntän keskustaaajamasta noin 2,9 km koilliseen Kestiläntien itäpuolella osoitteessa Puhdistamontie 6 Pyhäntän kunnan omistamalla kiinteistöllä Kontiolahti (630-402-47-1). Alue ei ole pohjavesialuetta eikä muutakaan suojelualuetta. Alueen välittömässä läheisyydessä on Latvaenergia Oy:n hallinnoima biokaasulaitos ja näiden pohjoispuolella lähistöllä nykyinen jäteveden tasausallas, josta Pyhäntän kunnan alueella syntyvät kaikki jätevedet johdetaan Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle Rantsilaan. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alueelta noin 700 metrin päässä lounaassa ja 1,2 kilometrin päässä luoteessa. Esikäsittelylaitoksen rakentaminen on meneillään ja sen arvioitu käyttöönotto on syyskuussa 2024.

Elintarviketuotantolaitoksen tuotteet ovat pääasiassa kotimaisista raaka-aineista tehtyä ruokaa kouluihin, päiväkoteihin, hoivaan, liikenneasemille, lounasravintoloille ja koteihin. Suurimmat tuoteryhmät ovat keitot, perunasose ja sen johdannaiset, kiusaukset, pastat, kastikkeet ja puurot. Mehut sekä marja- ja hedelmäsoset ovat tulossa vuoden 2025 alusta alkaen. Laitoksella valmistetaan yhteensä yli 200 erilaista tuotetta. Valmistusmäärä oli vuonna 2023 noin 5,1 miljoonaa kg. Arvioitu kasvuennuste vuosina 2024-2026 on noin 10 %:n vuositasolla. Maksimituotantomäärä on mahdollista nostaa yli 7 miljoonaan kg:aan/vuosi.

Autoklaavikypsytyksen jälkeen tuotteet jäädytetään Pyhännän Vesi Oy:ltä ostettavalla verkostovedellä, joka johdetaan jäädytyksen jälkeen hulevesiverkostoon ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle hiekan- ja öljynerottimien kautta. Jäädytysvesi ei sisällä orgaanisia aineita, koska kypsytytys ja jäädytys tapahtuvat autoklaavissa, missä tuotteet ovat koko ajan lopullisissa pakkauksissaan. Feelia Oy on investoinut autoklaavijäädytyksessä tarvittavan veden kierrätys- ja suodatusjärjestelmään. Tehtaalla on käytössään vuonna 2021 rakennettu patentoitu jäädytysveden talteenotto- ja kierrätysjärjestelmä, minkä avulla osa vedestä (optimissaan noin 80 %) kierrätetään uudelleen käytettäväksi lämmönvaihtimella tapahtuvan jäädytyksen jälkeen. Vuonna 2023 havaitut jäädytysvesijärjestelmän puutteet korjataan vuoden 2024 loppuun mennessä. Laitoksen veden käytön tehostamiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi tehtaalla on suunnitteilla toimenpiteitä veden kierrätysjärjestelmän toiminnan tehostamiseksi sekä prosessista vapautuvan hukkaenergian hyödyntämiseksi.

Elintarviketuotantolaitoksen kiinteistö on liitetty Pyhännän kunnan ylläpitämään jätevesiverkostoon. Tuotannon jätevesi johdetaan alkuperäisten, vuonna 2018 asennettujen, sakanerotuskaivon ja rasvanerotuskaivon kautta jätevesiviemäriin. Erotinkaivojen toiminta perustuu sakan eli kiintoaineen esierotukseen ja sen jälkeiseen hälyttimellä varustettuun rasvanerotukseen. Jatkossa jätevedet on tarkoitus esikäsitellä em. käsittelyjen lisäksi Pyhännän kunnan toteuttamalla ja hallinnoimalla teollisuusjätevesien esikäsitteilylaitoksella, joka tulee toimimaan tuotantolaitoksella tapahtuvan esikäsitteilyn jatkona.

Teollisuusjätevesien esikäsitteilylaitoshankkeessa rakennetaan käsittelyratkaisu, joka leikkaa runkoviemäriin ja nykyiseen Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamoon kohdistuvaa kuormitusta ja päästöjä (BOD ja kiintoaine) 30-75 %. Leikkaustaso laitoksen käyttöönotto- ja optimointivaiheessa on vähintään 30 % ja rasvan määrä tulee pystyä leikkaamaan tasolle 150 mg/l. Esikäsitteilylaitoksen kaikista toiminnasta vastaavat Pyhännän kunta laitoksen omistajana ja laitoksen operoija (nykyisin Owatec Group Oy). Pyhännän kunnalla ja Owatec Group Oy:llä on keskinäinen sopimus teollisuusjätevesien käsittelystä ja johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:lle. Kunnan ja Owatec Group Oy:n välisissä sopimuksissa on määritelty vastuut ja raja-arvot esikäsitteilylaitoksesta lähtevälle jätevedelle. Lähtökohtana esikäsitteilylaitokselle on, että yrityskohtaisia esikäsitteilyratkaisuja ei tarvita nykyisten toimivien ratkaisujen lisäksi. Esikäsitteilylaitos pienentää Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n puhdistamolle Pyhännältä tulevaa kuormitusta ja sillä tullaan käsittelemään usean elintarviketuotantolaitoksen teollisuusjätevedet samanaikaisesti.

Jätevesien esikäsitteilylaitos kattaa seuraavat prosessit: rasvanerotus, välppäys, pH:n säätö lipeällä, ilmastus FBBR (Fixed Bed Biological Reactor) -menetelmällä, liukoisten yhdisteiden saostaminen kemikaloinnilla, polymerointi kiintoaineflokin suurentamiseksi, kiintoaineen erotus flotaatiolla ja lietteen kuivaus ruuvipuristimella. Kaikki em. prosessivaiheet sijoitetaan tiiviisiin erillisiin kontteihin tai muihin yksiköihin.

Teollisuusjätevesisopimuksen laatimista koskeva Feelia Oy:n nykyisen ympäristöluvan määräys ja jätevesikäsitteilyn tehostaminen toteutetaan vuoden 2024 aikana toteutettavalla elintarviketeollisuuslaitosten yhteisellä esikäsitteilylaitosmallilla. Feelia Oy:llä, Pyhännän kunnalla ja esikäsitteilylaitoksen operoijalla on keskinäinen 17.11.2023 allekirjoitettu sopimus teollisuusjätevesien toimittamisesta esikäsitteilylaitokselle. Sopimuksessa on sovittu mm. ehdoista, joilla jäteveden toimittajalla on

oikeus johtaa teollisuusjätevetensä Pyhännän kunnan omistamalle esikäsittelylaitokselle. Sopimuksessa on määrätty esikäsittelylaitokselle toimitettavasta jätevedestä mitattavat parametrit, niiden tarkkailutiheys sekä sallitut raja-arvot. Näytteenottoaika on myös määritelty sopimuksessa. Sopimuksessa luvanhaltijan tarkkailtavaksi on edellytetty seuraavat parametrit: BOD7ATU, CODCr, kiintoaine, kokonaistyppeä, kokonaisfosfori, pH, lämpötila, sähkönjohtavuus, sulfaatti, kokonaissyaniidi, mineraaliöljyt (C10-C40), rasva, arseeni, elohopea, hopea, kadmium, kokonaiskromi, kromi VI (Cr6+), kupari, lyijy, nikkeli, sinkki ja tina. Metallien määritystiheys on yhden (1) kerran vuodessa ja muiden parametrien neljä (4) kertaa vuodessa. Sopimuksessa viemäriin johdettavalle kokonaisvesimäärälle (m3/vuosi) sekä parametreille pH, BOD, kiintoaine, rasvat, lämpötila (max ja min), arseeni, elohopea, kadmium, kokonaiskromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, tina, sulfaatit, syaniidit ja mineraaliöljyt on määrätty sallitut numeraaliset raja-arvot. 17.11.2023 solmittu teollisuusjätevesisopimus astuu voimaan, kun esikäsittelylaitos on otettu käyttöön ja Feelia Oy:n jätevedet johdetaan esikäsittelylaitokselle.

Elintarviketuotannossa syntyvää perunankeitinvettä ei tulla johtamaan teollisuusjätevesien esikäsittelylaitokselle. Perunankeitinvesi hyväksytään luokiteltavaksi jätelain (646/2011) 5a §:n mukaiseksi sivutuotteeksi, jota on tarkoitus käyttää sellaisenaan ravinnelisanä peltoviljelyssä. Mikäli sivutuotetta halutaan käyttää lannoitevalmisteena, tulee sen täyttää lannoitelain (711/2022) mukaiset vaatimukset, joita valvoo Ruokavirasto ja jolta luvan haltijan tulee hakea sivutuotteen hyväksyntää ainesosaluokkaan 6. kuuluvaksi.

Esittelijä	Ympäristöjohtaja Heikkilä Harri
Päätösehdotus	Ympäristöterveyslautakunta päättää myöntää Feelia Oy:lle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen toiminnan olennaista muutosta koskevan ympäristöluvan hakemuksen mukaiseen ja laajuiseen toimintaan koskien eläinperäisiä ja kasviperäisiä raaka-aineita käyttävää ja niistä ruokaeineksiä ja valmisruokaa valmistavaa tuotantolaitosta Feelia Oy:n vuokraamalla Kasvunpaikka-tilalla (630-402-34-12) Pyhännällä osoitteessa Pölkkytie 2 Liitteen 4. mukaisesti.
Päätös	Ympäristöterveyslautakunta päätti myöntää Feelia Oy:lle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen toiminnan olennaista muutosta koskevan ympäristöluvan hakemuksen mukaiseen ja laajuiseen toimintaan koskien eläinperäisiä ja kasviperäisiä raaka-aineita käyttävää ja niistä ruokaeineksiä ja valmisruokaa valmistavaa tuotantolaitosta Feelia Oy:n vuokraamalla Kasvunpaikka-tilalla (630-402-34-12) Pyhännällä osoitteessa Pölkkytie 2 Liitteen 4. mukaisesti.